

Kuntatalous neljännesvuosittain

2016, 3. vuosineljännes

Kuntien toimintakulut olivat 27,4 miljardia euroa tammi-syyskuussa 2016

Vuoden 2016 tammi-syyskuussa kuntien ulkoiset toimintakulut olivat 27,4 miljardia euroa ja toimintatuotot 5,6 miljardia euroa. Kunnat saivat verorahoitusta yhteensä 24,0 miljardia euroa. Kuntayhtymien ulkoiset toimintakulut olivat 9,3 miljardia euroa ja toimintatuotot 10,0 miljardia euroa. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntatalous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin tietoja Manner-Suomen 80 kunnalta ja 69 kuntayhtymältä.

Kuntien ja kuntayhtymien talouden ulkoisia neljännesvuositietoja, miljoonaa euroa ¹⁾

| | Kunnat | Kuntayhtymät |
|-------------------------|----------|--------------|
| | Yhteensä | Yhteensä |
| Toimintatuotot yhteensä | 5 614 | 10 016 |
| Toimintakulut yhteensä | 27 444 | 9 301 |
| Vuosikate | 2 683 | 654 |
| Lainakanta | 14 899 | 3 029 |

1) Toimintakulut sisältävät omaan käyttöön valmistuksen menoja.

Kuntien ja kuntayhtymien talous

Kuntien ulkoiset toimintakulut olivat vuoden 2016 tammi-syyskuussa 27,4 miljardia euroa ja toimintatuotot 5,6 miljardia euroa. Kuntien verorahoitus, joka koostuu verotuloista ja valtionosuuksista, oli 24,0 miljardia euroa. Verorahoituksesta kaikkiaan 71,6 prosenttia eli 17,2 miljardia euroa koostui verotuloista. Näin ollen valtionosuuksien osuudeksi muodostui 28,4 prosenttia eli 6,8 miljardia euroa. Kuntien yhteenlasketuksi vuosikatteeksi muodostui 2,7 miljardia euroa.

Vuoden 2016 tammikuun alusta syyskuun loppuun ulottuvalla ajanjaksolla kunnat käyttivät investointeihin 2,0 miljardia euroa. Lainakanta oli vuoden kolmannen neljänneksen lopussa yhteensä 14,9 miljardia euroa. Asukasta kohden lainaa oli kyseisen neljänneksen päättyessä 2 730 euroa. ¹⁾

Kuntayhtymien ulkoiset toimintakulut olivat vuoden 2016 tammi-syyskuussa 9,3 miljardia euroa ja toimintatuotot 10,0 miljardia euroa. Yhteenlasketuksi vuosikatteeksi muodostui 0,7 miljardia euroa.

1) Väestötietona on käytetty Manner-Suomen väkilukua 31.12.2015.

Kuntayhtymien investointimenot olivat vuoden 2016 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä yhteensä 0,5 miljardia euroa. Lainakanta oli yhteenlaskettuna 3,0 miljardia euroa kolmannen neljänneksen lopussa.

Tietoa tilastosta

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto on otostutkimus, joka kuvaa Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä neljännesvuosittain.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilaston tiedot ovat ennakkollisia ja ne tarkentunevat tulevissa julkaisuissa. Neljännesvuosittaisia kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tietoja ei julkaista.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa julkistetut tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tietoihin liikelaitosten erilaisen käsittelytavan vuoksi. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas vuosina 2013–2015 julkaistussa kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastossa näin ei tehty.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntien ja kuntayhtymien talouden ulkoisia neljännesvuositietoja (sisäiset erät eliminoitu), miljoonaa euroa4

Liitetaulukko 2. Kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja (sis. sisäiset erät), miljoonaa euroa4

Tietojen tarkentuminen.....5

Laatuseloste: Kuntatalous neljännesvuosittain.....6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntien ja kuntayhtymien talouden ulkoisia neljännesvuositietoja (sisäiset erät eliminoitu), miljoonaa euroa ¹⁾

| | 1.–3. neljännes | |
|----------------------------------|-----------------|--------------|
| | Kunnat | Kuntayhtymät |
| | 2016 | 2016 |
| Toimintakate (+/-) | -21 599 | 719 |
| Verotulot | 17 166 | |
| Valtionosuudet | 6 798 | |
| Rahoitustuotot | 464 | 15 |
| Rahoituskulut | 146 | 80 |
| Vuosikate (+/-) | 2 683 | 654 |
| Poistot ja arvonalentumiset | 1 483 | 419 |
| Satunnaiset erät (+/-) | 208 | 3 |
| Tilikauden tulos (+/-) | 1 408 | 238 |
| Investointimenot yhteensä | 1 982 | 526 |
| Lainakanta, neljänneksen lopussa | 14 899 | 3 029 |

1) Tietoihin on yhdistetty liikelaitokset ja sisäiset erät on eliminoitu.

Liitetaulukko 2. Kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja (sis. sisäiset erät), miljoonaa euroa ¹⁾

| | 1.–3. neljännes | |
|---------------------------------|-----------------|--------------|
| | Kunnat | Kuntayhtymät |
| | 2016 | 2016 |
| Tuloslaskelma: | | |
| Toimintatuotot yhteensä | 8 782 | 10 419 |
| Myyntituotot | 3 892 | 9 606 |
| Maksutuotot | 1 279 | 410 |
| Tuet ja avustukset | 548 | 117 |
| Muut toimintatuotot | 3 063 | 287 |
| Valmisteverastojen muutos (+/-) | 0 | 0 |
| Valmistus omaan käyttöön | 232 | 4 |
| Toimintakulut yhteensä | 30 612 | 9 705 |
| Henkilöstökulut | 11 015 | 4 786 |
| Asiakaspalvelujen ostot | 8 758 | 1 133 |
| Muiden palvelujen ostot | 4 896 | 1 989 |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat | 1 366 | 1 201 |
| Avustukset | 1 928 | 141 |
| Muut toimintakulut | 2 649 | 455 |
| = Toimintakate (+/-) | -21 599 | 719 |

1) Tiedot sisältävät liikelaitokset sekä kunnan/kuntayhtymän eri tehtävien väliset sisäiset erät. Toimintakulut sisältävät omaan käyttöön valmistuksen menoja.

Tietojen tarkentuminen

Muutos ensimmäisestä julkaisusta

1)

| | | | | 1. julkistus, milj. € | Uusin julkistus, milj. € | Tietojen tarkentuminen, milj. € | Tietojen tarkentuminen, % |
|--------------|----------------------------------|-------|-----------|-----------------------|--------------------------|---------------------------------|---------------------------|
| Alue | Erä | Vuosi | Neljännes | | | | |
| Kunnat | Toimintatuotot yhteensä | 2016 | 1 | 1 974 | 1 707 | -267 | -13,5 |
| | | | 2 | 3 993 | 3 717 | -276 | -6,9 |
| | Toimintakulut yhteensä | 2016 | 1 | 9 019 | 8 645 | -374 | -4,1 |
| | | | 2 | 18 536 | 18 098 | -438 | -2,4 |
| | Lainakanta, neljänneksen lopussa | 2016 | 1 | 15 116 | 15 105 | -11 | -0,1 |
| | | | 2 | 14 895 | 14 884 | -10 | -0,1 |
| Kuntayhtymät | Toimintatuotot yhteensä | 2016 | 1 | 3 284 | 3 279 | -5 | -0,1 |
| | | | 2 | 6 696 | 6 697 | 1 | 0,0 |
| | Toimintakulut yhteensä | 2016 | 1 | 2 920 | 2 952 | 31 | 1,1 |
| | | | 2 | 6 488 | 6 490 | 2 | 0,0 |
| | Lainakanta, neljänneksen lopussa | 2016 | 1 | 2 963 | 2 963 | 0 | 0,0 |
| | | | 2 | 2 999 | 2 999 | 0 | 0,0 |

1) Tietoihin on yhdistetty liikelaitokset ja sisäiset erät on eliminoitu.

Laatuseloste: Kuntatalous neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ovat mukana tilaston tiedustelussa. Tilaston tavoitteena on tuottaa nopeaa ja luotettavaa tietoa kuntasektorin talouden vuoden sisäisestä kehityksestä ja sen käännepeisteistä. Tilastoa varten kerätään tietoa valituista eristä tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta ja taseesta. Tiedot julkaistaan ainoastaan Manner-Suomi yhteensä -tasolla.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet ja lausunnot sekä JHS-tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille. Kuntajaoston yleisohjeiden kokoelma löytyy Kuntaliiton sivuilta. (Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä).

Tilaston tuottaa Tilastokeskus, mutta vuoden viimeistä neljänneistä koskevat tiedot kerätään yhteistiedonkeruulla valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Tiedonantovelvoite perustuu tilastolakiin (280/2004). Lain 14 §:n mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Tilaston tietoja käytetään kunnallistalouden neljännesvuosiseurantaan, kansantalouden tilinpidon neljännesvuosittilaston lähtötietoina, EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen tulo- ja menotilaston sekä EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon lähtötietoina. Tilastoa kehitetään yhteistyössä pääkäyttäjien kanssa.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastolla mitataan kuntien ja kuntayhtymien budjettitalouden eräiden menojen, tulojen, investointien, lainojen ja saatavien kehitystä neljännesvuosittain. Kunnat ja kuntayhtymät vastaavat kyselyyn sähköisellä lomakkeella internetin välityksellä. Tunnuksella lomakkeelle toimitetaan kunnille ja kuntayhtymille kyselyn avautuessa.

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto on otostutkimus ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä ja kokonaistutkimus vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koska tilaston tiedot perustuvat otokseen ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä, on tiedoissa näillä neljänneksillä otannasta johtuvaa virhettä, joka vaihtelee muuttujittain ja neljänneksittäin. Erityisesti investointeihin ja osaan pienimmistä tase-eristä liittyy muihin eriin verrattuna näillä neljänneksillä merkittävämpää virhettä, joka johtuu näiden erien satunnaisuudesta perusjoukossa ja suuresta vaihtelevuudesta neljänneksestä toiseen. Otanta-asetelman osituksen määrittely toimintakulujen koon mukaan aiheuttaa myös sen, että tilaston tiedot ovat luotettavampia tuloslaskelman osalta kuin taseen osalta.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Manner-Suomen kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, jotka ovat voimassa kunkin tilastovuoden alussa. Perusjoukosta on poimittu 80 kunnan ja 69 kuntayhtymän otos.

Kuntien ja kuntayhtymien otanta perustuu ositettuun yksinkertaiseen satunnaisotantaan. Kuntien perusjoukko on ositettu toimintakulujen suuruuden mukaan viiteen eri ositteeseen. Vuoden 2016 perusjoukossa on 297 kuntaa. Otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kunnat, jotka olivat vuoden 2014 tilinpäätöksessä toimintakuluiltaan yli 200 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntia oli 33. Loput 47 kuntaa valittiin satunnaisotoksella neljästä jäljelle jääneestä ositteesta.

Kuntayhtymien ositteita oli pienemmän perusjoukon vuoksi neljä. Vuoden 2016 perusjoukossa on 138 kuntayhtymää. Otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kuntayhtymät, jotka olivat vuoden 2014 tilinpäätöksessä toimintakuluiltaan yli 100 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntayhtymiä oli 29.

Loput 40 kuntayhtymää valittiin satunnaisotoksella kolmesta jäljelle jääneestä ositteesta. Ensimmäisen, toisen ja kolmannen neljänneksen otoksen perusjoukkoon otettiin vain koko vuoden 2016 toiminnassa olevat kuntayhtymät. Toimintansa vuoden 2016 aikana lopettavat kuntayhtymät kuuluvat kuitenkin viimeisen neljänneksen kokonaistiedusteluun.

Tilastossa noudatetaan otoksen rotaation periaatetta, jossa satunnaisotannon piirissä olevista kunnista ja kuntayhtymistä noin viidennes vaihtuu vuosittain.

Vuoden viimeisen neljänneksen tiedot kerätään kaikilta kunnilta ja kuntayhtymiltä Manner-Suomessa. Näin ollen näihin tietoihin ei sisälly otannasta johtuvaa virhettä. Viimeisen neljänneksen tiedot kerätään kuitenkin ennen kuin kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet lopullisen tilinpäätöksensä, joten vastaajien antamat tiedot ovat vastaajien arvioita niiltä osin, kun kirjanpito ei ole vielä valmistunut. Koko tilastovuotta koskevat viimeisen neljänneksen tiedot tarkentuvat myöhemmin kuntatalous-tilaston lopullisten tilinpäätösten julkistuksessa.

3. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto julkaistaan neljä kertaa vuodessa noin kaksi kuukautta kunkin neljänneksen päättymisen jälkeen. Katso tarkemmat julkaisuajankohdat osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

Tilaston tiedot kerätään tuloslaskelman ja rahoituslaskelman investointitietojen osalta kumulatiivisina tilastovuoden alusta kunkin neljänneksen loppuun saakka. Tasetiedot kerätään kunkin neljänneksen päättymispäivän mukaisina. Tällöin vuoden viimeisen neljänneksen tiedot vastaavat koko vuoden kertymätietoja ja päättävää tasetta.

Tilaston tiedot julkaistaan ennakkollisina ja ne voivat tarkentua viimeisen vuoden ajalta vastaajien tarkentaessa aikaisempien neljännesten tietojaan. Lopulliset tilinpäätöstiedot julkaistaan kuntatalous-tilastossa.

4. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilaston tietoja on julkaistu vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Tilaston tiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tietoihin liikelaitosten erilaisen käsittelytavan vuoksi. Kuntatalous neljännesvuosittain -tilastossa liikelaitokset yhdistetään peruskuntien ja -kuntayhtymien tietoihin, kun taas vuosina 2013–2015 julkaistussa kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastossa näin ei tehty.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Kuntatalous neljännesvuosittain -tilasto julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla. Verkkosivuilla olevasta tilastotietokannasta tiedot ovat saatavilla aikasarjana vuodesta 2016 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ks. kohta 4. edellä

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Ks. kohta 4. edellä

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kuntatalous@stat.fi
www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kuntatalous neljännesvuosittain, 3. neljännes 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4112 (pdf)
ISSN 2343-4112 (print)